

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

Pentru

Lei

Nr. 8192/1939.

ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Aradului, Ienopolei și Hălmagiului și Episcop locțiitor al Eparhiei Timișoarei.

Iubitului cler și popor din aceste de Dumnezeu păzite eparhii, har și pace dela Dumnezeu Tatăl prin Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela Noi arhierească binecuvântare.

„Dați, deci, Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu” (Mat. 22 v. 21).

Iubiții mei fii sufletești,

Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns în pragul unui nou an. Lăsăm în urma noastră, ca o amintire apăsătoare, anul 1939, care a început cu o neliniște sufletească și s'a încheiat cu alți și mai mare, din pricina încăerării ce a început între popoare.

Noi cei cari trăim în apropierea hotarelor țării, simțim cei dintâi suflarea vânturilor vrăjmașe. A fi grântcer înseamnă a tresări cei dintâi la amenințarea ce vine din afara hotarelor, a purta oarecum în tine soarta țării și povara îngrijorării ei, dar mai înseamnă și a avea conștiința cea mai tare a menirii pe care Dumnezeu a dat-o țării și neamului nostru în lume, simțământ din care isvorește nobila mândrie de a te ști o piatră de hotar și fiu al unei țări de mare viitor.

Flacăra iubirii de țară este aci mai trează decât oriunde și noi, Români dela hotare, uniți odată cu frații noștri din celelalte provincii în scumpa Românie-mare, suntem hotărâți mai curând de a ne amesteca sângele cu glia strămoșească decât de a ne mai lăsa vreodată robiți sau despărțiți de ceilalți frați ai noștri.

În anul ce a trecut, neamul nostru a ieșit biruitor dintr'o grea încercare sufletească. Căci, ce altceva decât o biruință, a însemnat însuflețirea nemaipomenită cu care feciorii noștri au alergat în Martie trecut la oaste, spre a-și face datoria față de țară? Iar din vara trecută până astăzi, de când floarea țării e sub arme, și cei de acasă au suferit rechiziții pentru armată, care dintre voi a cântit? Iată pentrue spusei că noi am și învins sufletește. Deacum, hotărârea noastră de a păstra neștirbite hotarele țării, nici o altă jertfă ce ni s'ar mai cere, n'o poate clătina. Feciorii noștri și-au pus brațele în slujba patriei, noi ne-am dat și ne vom da uneltele și banii pentru acelaș scop, iar dacă Dumnezeu va hotări așa, ca mâine, ne vom da și sângele, dela Vlădică până la opincă, spre a putea spune în fața lui Dumnezeu că nu am pierdut nimic din ceea ce El ne-a dat.

Iubiții mei fii sufletești,

Mântuitorul nostru Iisus Hristos a spus că fără știrea lui Dumnezeu nimic nu se petrece în lume, fiindcă și firul de păr de pe capul nostru este numărât de El. Țara noastră n'am primit-o în dar dela vre-un alt popor și nimeni nu ne poate lua un petec din ea fără voia lui Dumnezeu. Deaceea pânăce Dumnezeu nu se va război cu noi, noi nu avem teamă de nici o putere din lume.

¹⁾ Cucernicii Preoți vor citi această scrisoare Pastorală în Sf. biserică în 1 Ianuarie (Anul Nou) 1940.

Aceasta însă nu înseamnă să stăm cu mâinile în sân. Țara trebuie apărată de dușmani, de cari au fost și vor fi totdeauna. Apărându-ne țara noi apărăm și orânduiala lui Dumnezeu, iar când nu ne-am face datoria întreagă față de țară, noi am atrage asupra noastră și pedeapsa lui Dumnezeu.

În Pastorală Noastră de Crăciun Noi v'am arătat cu ce suntem datori lui Dumnezeu. Am spus atunci că „lucrul lui Dumnezeu“ este de a crede în Iisus Hristos și a rămânea cât mai strânși legați de Biserică, unde, ca în corabia lui Noe, vom scăpa de furtunile ce ne amenință.

De astădată doresc să vă arăt cu ceace suntem datori Cezarului, adică iubitului nostru Rege, mai ales noi grănicerii, asupra cărora se îndreaptă toate privirile țării.

În anul trecut apărarea hotarelor nu am plătit-o cu sânge. Dumnezeu a binevoit să ne cruce de această jertfă, care este cea mai scumpă. Cum însă întărirea hotarelor și susținerea armatei cer astăzi țării jertfe bănești mai mari ca în timp de pace, conducătorii țării au apelat la toți cetățenii ca să vină în ajutor cu banul lor semnând *bonuri pentru înzestrarea armatei*. Eu nu voiu vorbi aci despre câștigul bun, ce și-l asigură celce își plasează banii în aceste bonuri, — care nu vor fi bani pierduți, ci aducători de dobândă mai mare și mai sigură decât în orice afacere, — ci doresc numai să vă lămuiesc asupra datoriei cetățenești ce o avem cu toții față de scumpa noastră patrie, în aceste vremuri de încercare.

V'ați dat voi seama, iubiii mei, de ceace înseamnă „Patrie“ în numele căreia ni se cer uneori jertfe? V'ați gândit voi bine ce este ceace trebuie să apărați atunci când vine vorba de „Patrie“?

Nu înzădar se spune că: „E dulce și frumos a muri pentru Patrie“, și că alături de cuvântul „mamă“ omul nu are un altul mai scump pe pământ decât acela de „Patrie“. O, dar „Patrie“ înseamnă ceva mai mult chiar decât cuvântul „mamă“, fiindcă în ea se cuprinde: *Casa părintească*, cu leagănul copilăriei, acel cuib al dragostei, unde am crescut la sânul mamei și sub ochii de veghe ai tatălui; unde am împletit firul de aur al înrudirii de soră și frate; *biserica* în care ne-am plecat genunchii copilăriei spre a ne ruga lui Dumnezeu; *cimitirul*, acest sfârșit de drum, în care zace, ca într-o vistierie sfântă, țărâna morților noștri scumpi și unde vom odihni și noi odată lângă dânsii; *casa și familia noastră* cu tot ce avem; *pământul țării cu brazda aducătoare de hrană; câmpia cu flori și fluturi, pădurea și codrul cu răsunetul doinei; pârăul și valea*, cu susurul apei ce ne povestește taine din trecut; *limba dulce*, lăsată moștenire de maica noastră; *credința strămoșească*, prin care ne legăm de cer; *portul*, care a răsărit din podoabele noastre sufletești; *datinele* ce ne păstrează înfățișarea ca neam aparte; *nădejdele* ce le nutrim pentru viitor; *libertatea și dreptatea*, sub scutul cărora înflorim și ne desvoltăm sub soare. Iată, abia un mănunchiu de bunuri, trupești și sufletești, ce se cuprind în cuvântul „Patrie“ și la care trebuie să ne gândim când ni se cer jertfe pentru patrie.

Fără patrie, omul este ca floarea fără de rădăcină, atârnă în vânt. Abia când avem o patrie și o iubim, atunci viața noastră primește aripi și o țintă spre fericire.

Neamul nostru și patria sunt nemuritoare și veșnice, noi suntem muritori și deaceea suntem rânduiți în slujba lor, fiindcă ele ne ocrotesc în viață și ne apără cenușa după moarte. Ce groaznic ar fi gândul să nu-ți ști nici măcar mormântul apărât de profanare?

Eu socot că celce nu-și iubește patria și nu jertfește nimic pentru ea, acela nu poate fi nici măcar creștin bun, fiindcă cine nu-și prețuește patria pământească, cea văzută, unul ca acela nu se va osteni nici pentru dobândirea patriei celei cerești, iar cine nu ascultă de porunca Regelui pământesc, unul ca acela nu va cinști nici pe Dumnezeu cel nevăzut, fiindcă: „Stăpânirile pământești sunt dela Dumnezeu rânduite“. (Rom. 13. v. 1).

Acum, în prag de an nou, când obișnuim a ne întreba: „Ce ne va aduce anul nou?“ eu vă îndemn, iubiii mei, să întimpinăm noul an prin împlinirea datoriei către Dumnezeu, Rege și Patrie, dându-ne *fiecare banul pentru înzestrarea armatei*. Dați-vă seama că în armata țării sunt: fiii, frații sau chiar părinții voștri. Ei alcătuiesc puterea de apărare a noastră, a tuturor. În țaria armatei noi avem cea mai bună garanție a libertății și dreptății, în care voim să trăim. Armata întruchipează însăși voința neamului de a trăi în veci.

Să nu cântăriți jertfa bănească, ci s'o dați cât mai mare și cât mai de grabă. Așa precum vom ști să jertfim pentru Patrie, așa ne vom și bucura de roadele unei vieți tihnite în noul an, pe care eu vi-l doresc tuturor să fie un an aducător de pace și bună voie între oameni.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin.

Dat în reședința Noastră din Arad, în ziua de Anul nou 1940.

Al vostru de tot binele voitor:

† ANDREI

Episcop.

Prilejuri pastorale

În predica de pe munte învățătura practică amintită în locul cel dintâiu de către Mântuitorul este cea despre *milostenie*. El o numește „faptele dreptății voastre” (Mat. 6 v. 1—4) fiindcă ea este măsura vieții creștine.

Enoriașii trebuie îndemnați să practice virtutea milosteniei, arătând prin fapte credința lor. (Iac. 2 v. 18). Pentru preot însă prilejurile de a face milostenie sunt totatătea examene de duhovnicie, pe care le-am numit „prilejuri pastorale” fiindcă în ele se dă pe față iscusința păstorului sufletească de a ști îndruma credința spre *fapte*.

Nici manualul de morală, nici cel de pastorală, nu ne pot înșira toate prilejurile când credința creștină se cere exteriorizată în fapte de îndurare. Nici măcar ordinele de sus nu pot să cuprindă precis toate amănunțele de executivă pentru un caz de milostenie. Dumnezeu ni le trimite pe neaunțate și noi, păstorii sufletești trebuie să avem trezvia sufletească de a le recunoaște. ~~Nu de geaba ni se spune în sf. scriptură~~ „Priveghiați... căci nu știți ceasul...”

De mult nu ni s'a dat un complex de prilejuri, atât de variat, pentru îndrumarea milosteniei, ca tocmai în lunile din urmă. În fiecare sat se află: oameni cu pământul nearat și neînsemănat, familii de concentrați la oaste, fără existența asigurată, — deci prilejuri excepționale — la care se adaugă cortegiul obișnuit, de suferință: sărăcie, boală, bătrâneță, năpastă, și altele. Mila și iubirea deaproapelui de mult n'a fost pusă la încercare ca în zilele acestea când Hristos cel suferind trece pe lângă fiecare din noi în felurite înfățișări.

Milă, în sens evanghelic, este sinonimă cu *iubirea*. Mila care nu se întrupează în faptă, ci rămâne în sfera teoriei, se evaporează. Cea adevărată se cere totdeauna întrupată într-o faptă văzută. Ea strigă oarecum dinlăuntrul inimii: „Lasă-mă să ies și să mă așez lângă patul suferinții, altcum mă sting și mor”. Creștinismul nu propovăduiește teoria milei ci practica ei.

Câți creștini nu doresc din inimă curată a se îmbogăți cu „comori cerești” care sunt faptele cele bune (Mat. 6 v. 20), dar nu sunt instruiți: *Când, cum și cât* să dea în cazuri de milostenie? Fiecare e lăsat la

bunul său simț, ori, și acesta se cere educat.

Duhovnicul treaz pândește prilejurile trimise de Dumnezeu, spre a fi în momentul potrivit: inițiator, îndrumător și chiar inovator sau corector al faptelor de milostenie. El vede în fiecare prilej o problemă pastorală de rezolvat.

Să luăm o pildă: ajutorarea familiilor celor concentrați. Ii știe preotul pre toți cei din parohia sa? Pastorația lui individuală ajuns-a măcar cu știricirea binevoitoare până la casa fiecăruia? A lăsat acolo măcar o vorbă bună sau o rază de mângăere? Sau, preotul vrednic a trecut chiar la faptă, mobilizând conștiința vecinilor sau a satului întreg pentru ceice închipue pre Hristos cel suferind? N'a trâmbițat în lume felul și mărimea milosteniei, pentru a nu primi plată dela oameni ci dela Tatăl „celce vede întru ascuns”? Bine a făcut. Vai însă aceluia păstor de suflete care și-a uitat de „unul dintre acești mai mici”. Unul ca acela n'a priveghiat, a scăpat prilejul de a face bine. El va răspunde în fața Judecătorului (Mat. 25 v. 45), și va avea soarta slugii pe care stăpânul l-a găsit dormind.

„Mai fericit este a da decât a lua”. Milostenia sporește credința, făcându-o vie. Când faci milostenie ai cel mai bun prilej de a medita despre avere, precum și despre tine care ai și cel ce nu are. E cu neputință atunci să nu-ți zici: Pentru ce n'aș putea fi și eu în situația lui? Numele meu nu este scris în mod neșters pe cecece am. Nu sunt eu oare numai un ispravnic trecător al averii? Nu suferă oare semenul meu și din pricina acumulării a cecece eu am?

Hristos n'a vorbit despre cantitatea milosteniei ci despre calitatea ei. Indatăce înțelegem că „milă” este sinonim cu „iubire” vom cunoaște că a „milui” înseamnă a-ți dăruia iubirea celui lipsit, căci cel avizat la milă are lipsă înainte de toate de căldura inimii tale. Iubirea se dă, totdeauna, întregă. Ea se dă, oarecum, spre a nu se mai lua înapoi. Aceasta este natura iubirii. Celce iubește cu măsură calculată, și o drămuiește cu gramul în fiecare faptă bună, acela nu pune în ea niciodată ceva din sufletul său ci dă de ochii lumii, și din socoteală interesată. Adevăratul milui-

tor își spune de fiecare dată: Dau acestui nenorocit frate din tot sufletul meu, pentru că și el este „chipul și asemănarea lui Dumnezeu“ ca mine. În suferința lui simt că e o părțică și din mine. Nu cer chitanță, nici recunoștință ci depun la dânsul darul meu, ce-l destinez cerului.

Cine ar putea descrie dulceața milosteniei? După săvârșirea ei te simți mai înțelept știind că ai cheltuit cele trecătoare pentru a cumpăra cele veșnice; ai dat ceva pământesc pentru a dobândi un colț de raiu; ai dat lutului (omului) din al său, pentru a împrumuta pe Dumnezeu. „Fapta bună aruncă-o în mare“ zice un proverb. Ea va vorbi singură despre sine la judecată.

Nimeni n'a păgubit făcând milostenii, chiar de a dat totul. Dai inima întreagă de fiecare dată și o reprimești mai bogată. Pui toată iubirea în fapta de milostenie și iubirea sporește în loc să scadă. Aci e minunea: cheltuind cele materiale sărăcești, dar împărțind cele sufletești te îmbogățești în ele.

Pentruce alții dau de silă, și abia își desleagă baerul pungii de par'că cheltuiala pentru o faptă bună le răstoarnă socoteala făcută de mai înainte și le scade bogăția? Fiindcă nu au gustat niciodată din dulceața milosteniei. Ei nu știu că prin fiecare act de milostenie coboară însuși Dumnezeu, deci iubirea, în inimă. Măsura exactă a iubirii o avem în graba la dărnicie.

Vieța lui Dumnezeu e o continuă dăruire, zi de zi, clipă de clipă. Din milostivirea Lui, ce ni se dă fără contra-valoare, avem totul. Să profităm de prilejurile de încercare a milostivirii noastre, ce ni le trimite Dumnezeu, spre a ne spori comoara cerească.

I. P.

O dorință creștinească de anul nou

Care e dorința, ce ne-o dorim unul altuia și nouă înșine în această zi, când pășim cu inima strânsă, dar cu toate aceste plină de nădejdi, în acest nou an? În inima mea își ia ființă un duios răsunset: de anul nou doresc neamului meu: credința veche, credința strămoșească.

O! dacă am avea-o aceasta cu toții! Credința lui Avraam, care s'a arătat gata de a-și jertfi pe unicul său fiu, numai pentru că Dumnezeu i-a pretins o; credința lui Moise, care s'a ținut de cel Nepătruns ca și când l-ar fi văzut cu ochii întotdeauna; credința celor trei tineri în Babilon, cari în fața morții sigure au putut arunca în fața

tiranului vorbele: „Iată Dumnezeul nostru, căruia îi slujim, ne poate scoate din cuptorul aprins și ne va scoate din mâna ta tiranule. Și chiar de nu ne va scoate, să știi împărate, că nu vom sluji dumnezeilor tăi și nici nu ne vom închina chipului de aur, pe care l-ai înălțat“ (Danil 3, 17-18).

Nu este aceasta o mărturisire de credință care se ridică deasupra tuturor împărățiilor, puterilor și măririlor pământești? Iată cum vieța noastră pământească, atât de scurtă și sărmană, poate fi împodobită cu o diademă atât de prețioasă!...

Dar poate pune cineva întrebarea: oare vieța noastră de azi, cu preocupările ei zilnice, cu chemarea ei uneori atât de prozaică și materialistă, cu afacerile ei mărunte și neînsemnate, nu dispare ea cu totul în fața minunatei credinți, pe care au avut o eroii ei?; o astfel de credință este oare accesibilă și în conjoncture numai cu caracterele mari ca bunăoară ale profesitorilor, apostolilor și martirilor? Nu avem noi cei de azi alte îndatoriri, mri eficace, mai potrivite vremurilor noastre, decât cele de acum una sau două mii de ani?

O! inimă omenească, lipsită de îndrăzneală, întreabă te pe tine înșăși: oare soarele voește să mângăie, să lumineze și să încălzească cu razele sale binefăcătoare numai pe cei anume aleși, sau este el deja învechit, pentru că acelaș soare l-a încălzit odinioară și pe Avraam?.. Dumnezeu este acelaș, omul a rămas acelaș, iar credința adevărată de atunci și de acum a rămas una și aceeași.

A crede înseamnă a umbla cu Dumnezeu, a crede înseamnă a ne identifica cu El, a crede înseamnă a ne încrede cu desăvârșire în El, a crede înseamnă a ne supune cu totul Lui! Nu o poți face a-esta prietene nici chiar în cercul atât de restrâns al vieții tale, — nici în viața ta familiară, nici în viața ta măbruită în lipsurile, în greutățile, în suferințele și bucuriile tale?

Cine nu știe, că a crede nu este lege, ci este suflet! A crede nu este o formalitate moartă, ci o viață activă; a crede nu este rațiune ci voință a inimii. A crede nu înseamnă nici omul „învechit“, cu voință absolută, ambiție, megalomanie, vanitate și cu o mare doză de fătârnicie, socotind că de acum vor trebui să fie toate după dorința lui, pentru că lui i se pare, că acum el crede. Această credință este departe de cea care „mută munții“ și „astupă gura leilor“.

Odată cu ocaziunea unei călătorii a fost surprins pe mare de o groaznică furtună. un vapor cu călători. Printre pasageri se afla și o tineră femeie silită a călători, de o veste rea primită dela ai săi. În familie învățase, ca copilă, că în caz de pericol, omul are datoria de a se ruga lui Dumnezeu punându-și toată nădejdea în El. Când vaporul ajunsese o jucărie în brațele ucigătoare ale valurilor turbate, când pericolul era iminent, tineră femeie căzu în genunchi și se rugă lui Dumnezeu să o scape dela înec și să o ajute a ajunge la mal, unde ai săi o așteptau cu înfrigurare. Ea strigă: „Doamne! toate îți sunt posibile, ajută-mă să ajung cu bine în port!...“

Atunci o voce parcă îi șopti: „Nu credința îți lipsește, ci supunerea desăvârșită voinței lui Dumnezeu“. Un moment și întreaga ei ființă s'a revoltat la acest cuget. Cum să se supună ea acestei voinți, dacă această voință îi urmărește nimicirea? Și-a adus însă aminte de toate dovezile bunătații lui Dumnezeu, de cari a avut parte în viață, de atotputernicia și înțelepciunea Lui. Și-a adus aminte de cuvintele Mântuitorului, rostite în grădina Getsimani: „Părinte al meu, de este cu putință, treacă dela mine paharul acesta, dar... nu precum voesc eu, ci precum tu voești“ (Matei 26, 39). Și deodată lumină s'a făcut în sufletul ei și a înțeles, că nu și poate dori ceva mai bun, decât să se

lase cu totul în v.ia lui Dumnezeu.

Ca și la învățecii Mântuitorului, când desi era furtună mare, desi corabia era să se cufunde, ei au rămas liniștiți, căci cu ei era Iisus, iar voința lor și o supuseră voinții lui Dumnezeu.

Vaporul s'a luptat încă 36 ore cu elementele turbate; în sufletul tinerei fene însă domnia deastădată linistea și pacea, până în momentul fericit, când a putut să debarce în portul dorit.

Pentru anul nou, prietene, credință veche îți doresc și tie și mie și mă rog fierbinte pentru aceasta. Căci ce avem noi în sufletele și inimile noastre, ceace nu ar fi un drept dar a lui Dumnezeu? Folosirea darului însă depinde de noi. O! dacă am putea în toate zilele, în toate clipele vieții să ne identificăm cu Dumnezeu! O astfel de viață ar fi o viață a păcii, a liniștei și armoniei, în mijlocul valurilor turbate ale lumii. Cineva a zis: omul poate să dovedească, adeseori credința sa mai bine decât doarme liniștit, decât dacă se roagă neliniștit! Da! dacă sufletul nostru este identificat cu Dumnezeu, de ce nu am putea dormi liniștit, — deși valurile înfuriate ale vieții, ca clevărați balauri se aruncă asupra noastră.

Oare bunul Dumnezeu va lăsa pierii sufletul omene c, pe care El l'a dat? Prietene, dacă ai credință, dacă îți supui voința ta cu desăvârșire voinții lui Dumnezeu, dacă te identificezi cu El, atunci vei vedea măreția lui Dumnezeu!

Cât de mult va trebui să învățăm încă în școala Mântuitorului nostru! Il rugăm cu toată căldura inimii să ne fie și în decursul acestui an, pe care azi îl începem. Învățător răbdător, bun și milostiv, iar noi la rândul nostru să i fim Lui adevărați învățeci!

Prof. G. Popoviciu

„Meditații religioase“

Sub acest titlu cuprindem ciclul meditațiilor religioase săptămânale din Postul Nașterii Domnului, făcute de părintele protopop Florea Codreanu, — pe care le vom reda în linii generale spre a fi cunoscute de toți doritorii și bunii creștini.

I. În „*Dorul de raiu*“ părintele protopop Codreanu tălmăcește durerea pierderii unui bun avut, nostalgia raiului. Adam odată scos din raiu își plânge fericirea pierdută: „Raiule grădină dulce, eu din tin' nu m'as mai duce“. Sbuclumul cel mare, dorul omului după fericirea pierdută se vede în Sf. Scriptură și în operele marilor poeți, Dante, B'aga, etc. Sufletul zboară spre acelaș mister din care fusese alungat. Prin agricultură omul caută să refacă raiul cu minunatele lui bogății, la fel în industrii, în arte: muzică, sculptură, se caută frumosul dintru început; în istoria și psihologia popoarelor, în filosofie și teologie acelaș dor se manifestă. În toate se descoperă nostalgia raiului biblic și lupta sbuciumată, împreunată cu dorința de a-l reface pe pământ și a cuceri împărăția lui Dumnezeu. Omul a năzuit și năzuiește să stăpânească, să încovoale, să modeleze materia. Și năzuința aceasta este una din manifestările dorului de raiu. Sufletul nostru este o scântee care se află în cenușa corpului nostru, ca scândeia de foc sub cenușa din vatră. Sufletul nostru este o scântee care se află în cenușa corpului nostru, ca scândeia de foc sub cenușa din vatră. Sufletul nostru este o scântee care se află în cenușa corpului nostru, ca scândeia de foc sub cenușa din vatră. Sufletul nostru este o scântee care se află în cenușa corpului nostru, ca scândeia de foc sub cenușa din vatră.

II. „*Taina conștiinței*“ nu e în afară de noi, de

trăirea noastră, ci în noi și se împotrivesc teoriilor materialiste. Păcatul profanează, spurcă cele sfinte și toată natura înconjurătoare. Din pricina lui sunt calamitățile; el aduce în conștiința remușcarea pentru păcatul săvârșit. Cel mai sgușitor amestec al cerului în viața omului este muștrarea conștiinței. Avem destule și emoționante exemple ale muștrării conștiinței. Glasul ce-l auză Adam, era glasul conștiinței în legătură cu starea lui morală: „Unde-ai fost și unde ești?“ Remușcări a avut Irod după tăierea capului lui Ioan Botezătorul, Saul persecutorul, Cain, Iuda Iscarioteanul, etc.

Conștiința ridică glas și osândește. După săvârșirea faptelor nimeni nu o mai poate amuși. Fară un control al faptelor nu se poate vorbi de conștiință. Muștrarea conștiinței este realitate intervenită prin harul lui Dumnezeu, care ne atrage la sine în favorul nostru. Păcatele ce nu se pot pedepsi de către diriguitorii se pedepsesc de Dumnezeu prin amestecul lui în conștiința noastră. Aceste pedepse le vom vedea mai bine din:

III. „*Remușcări în tragediile antice*“. Muștrarea conștiinței e specifică omului, din pricina sufletului, care se împotrivesc păcatului și-l osândește. În afară de om ea nu este cunoscută. Hotarul care desparte pe om de animale este sufletul, care vine din veșnicie și merge în veșnicie. Tot ce n'are suflet nu cunoaște remușcarea. Cu ajutorul sufletului deosebim binele de rău, și-l condamnăm. Nu este păcat, care odată săvârșit, să nu-și albă pedeapsa sa. În „Prometeu în lanțuri“ Eschila ne prezintă pe acest zem zeu calcător al legilor lui Zeus. Progresul, civilizația, focul, toate le descoperă acest semizeu, afară de bunurile morale. Sfășierea ficatului de către vultur simbolizează durerea muștrării de conștiință, ce devine fizică.

Sofocle în „*Oedip Rege*“, ne prezintă pe Oedip fiul lui Laios și al Iocaste, muștrat de conștiință pentru că omorâse pe rege, tatăl său.

Sena aceasta asemănătoare este cu cea a lui Natan prorocul care muștră pe David regele pentru uciderea lui Urie. Și Oedip și David înțeleg — deși unul păgân și altul iudeu — că au păcătuit înaintea lui Dumnezeu și recunosc păcatul: „Că fărădelegea mea înaintea mea este pururea“.

În „*Antigona*“ lui Sofocle, pedeapsa vine prin familie. Antigona calcă poruncile regelui și ascultă de cele ale zeilor îngropând pe Polinike fratele său. Moartea ei — din porunca regelui, în cripta unde fusese închisă, aduce stărsirea întregii familii: logodnicul moare de durerea ei, la fel regina; Regele Creon pus în fața acestor greșeli, pedepsit de muștrarea conștiinței, pune pe sclavi să-l târască, să sufere chinuri.

Avem însă și suflete pernicite, cărora glasul conștiinței nu le spune nimic și nici pedeapsa finală. Iisus Hristos ne cheamă la el: Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odhni pe voi“.

IV. „*Căința în literatura modernă*“. — Părintele Codreanu ia trei autori, pe: Henrik Ibsen, Fedor Dostoievski și Victor Papilian, ca din operele lor să ne arate remușcările conștiinței, după ce mai întâi vorbește despre diferențierile de spiritualitate așa cum le prezintă filosoful Lucian Blaga în „Spațiul Mioritic“.

În operele lui Ibsen, eroii sunt oamenii dela Nord, aspri, întunecați, înfiacărați până la exasperare și nedăduși până la chinuri fizice. Consulul Bernik din „*Stăpîni societății*“ are pe suflet un adulter și o spargere de casă. Sgudulrea sufletului său e mare; za-

darnic e îndemnat să se încreadă în Dumnezeu. El tocmai de pedeapsa lui Dumnezeu se teme, până ce înlătură misterul: „Eu am fost vinovatul acum cincisprezece ani”. După această spovedanie, zice ușurat: „Parcă mi am revenit în fire după otrăvire”. Protestanții nu cunosc spovedania; Berek se simte renasut după această mărturisire. În poemul „Brand”, acesta e timpul protestantului desnădăjduit, ca turnurile gotice, întinse spre cer ca să-l atingă. Așa în clipa morții găsește răspunsul că Dumnezeu nu e așa aspru și neînduplecat, ci e îndurare, ca în Ortodoxie.

În „Frații Karamazov” a lui Dostoievski problema este de sechimbri sufletesc al ințeleptului vinovat, Ivan Dostoievski ni-l înfățișază pe Ivan în chinurile remușcării, în chinurile unei câințe, pe care din mândrie, nu vrea să o treacă la pocăință.

În „Crimă și Pedeapsă” ne înfățișază pe studentul Raskolnicov — iarăși intelectual care trece dela chinurile câinței la pocăință. Studentul este chinuit de fapta sa: vede răul și zice: „Știu foarte bine că diavolul m'a împins”. Nu este altă scăpare decât în pocăință. Păcătosul înstrăinat de Dumnezeu este supus diavolului și numai smulgerea de sub stăpânirea diavolului și întoarcerea la Dumnezeu poate să-l aducă mântuire. În Ivan Karamazov, vedem o câință greșită ca a lui Iuda, iar în cea a lui Raskolnicov, chipul binefăcătoarei pocăințe, asemenea lui David psalmistul.

V. Papilian în „Emancipare” ne arată, că ceea ce numim noi emancipare, e de fapt încercarea de a ieși din rânduiala statorită de Dumnezeu, și se numește păcat care turbură sufletul și murdărește trupul. În „Obsesie”, toată firea împrejmuitoare vine să mustre sufletul studentului Golgot, pentru păcatul nerecunoștinței. Golgot se spovedește părintelui Pușcaș: „Mi-am uitat de tată, mi-am uitat de neamul nostru însemnat, pentru pomedire de Dumnezeu cu numele ăsta de Golgot... și am uitat de mucenicii jnului meu, de Horia, Cloșca și Crișan”...

„În credința celor șapte sfeșnice” ne dă două remușcări: pe a profesorului Bălăceanu și a lui Muscă sectorul care se prăbușește în crimă și temniță.

Din punctul de vedere al remușcării și al pocăinței misterul creștin „Ceriturile spun” e cea mai frumoasă lucrare a lui V. Papilian. Ion fiul boierului Cornea este un talent ale picturii; — e trimis în Apus unde uită de sat, se lapădă de biserică sa, cade tot mai jos, până la ucidere. Ca un răfăcut se întoarce acasă, unde-l urmărește năluca celui ucis de el. E zguduit. Preotul îl muștră și-l mângăie. Se pocăiește și pleacă pe jos luând drumul spre Moldova, pentru pocăința la mănăstirea Neamțu.

Toate remușcările pot fi reduse la două: la o remușcare desnădăjduită până în sfârșit, ca a lui Iuda Iscarioteanul care a curmat câința în spânzurătoare, sau o remușcare ca a fiului pierdut, reîntors și-a curmat câința în brațele tatălui său, sau ca apost. Petru care a pus-o la picioarele Mântuitorului lângă lacul Gheri zaretului.

V. În ultima meditație despre „Taina Pocăinței” pâr. Codreanu a arătat temeuri biblice și psihologice ale spovedaniei, ale câinței și deslegării sacerdotale, cu alese exemplificări despre însemnătatea, necesitatea și binefacerea Tainei.

Meditația aceasta a fost și o recapitulare sintetică a meditațiilor anterioare.

Am încercat să redăm rezumativ în linii cât se poate de generale, conținutul meditațiilor pâr. F. Co-

dreanu. Privite în parte, fiecare meditație este o frumoasă, atât prin profunzimea ideilor cât și prin severitatea stilului, simplu și plăcut. Fiecare subiect expus de părintele protopop Codreanu a fost ispititor și atractiv, prin conținutul lui bogat și interesant și prin expunerea lui academică. Mulțumirile ascultărilor sunt și mulțumirile P. Cucerniciei Sale.

I. Triponescu
student teolog

Informațiuni

● ANUL NOU *fericit, la anul și la mulți ani, dorim tuturor colaboratorilor și cetitorilor noștri iubiti.*

● Slujbele sfinte din zilele sărbătorilor Nașterii Domnului în Catedrala Aradului s'au desfășurat cu toată solemnitatea și demnitatea cuvenită.

Ziua întâia și a doua a servit Sf. Liturghie P. S. S. Episcopul Andrei, încunjurat de un sobor de 12 preoți și 3 diaconi. În ziua întâia a predicat P. Sfinția Sa, iar în ziua a doua pâr. I. Felea.

La măreția și sfințenia Sărbătorilor au contribuit efectiv și corurile Aradului cari au cântat pe rând în Catedrală: Corul Tinerimii din Arad-Pârnea Duminecă, Armonia Luni și Marți Corul Reg. 93 Inf. de sub conducerea iscusită a dlui Subloc. I. R. Botto.

● Alegerile pentru membrii din cler la Adunarea Eparhială a Timișoarei se vor face în 25 Ianuarie 1940.

Doritorii de a candida la aceste alegeri își vor depune candidatura la „Biroul electoral eparhial” din Timișoara IV, str. M'cea Vodă Nr. 5 până inclusiv în 5 Ianuarie 1940. Ei vor avea o vechime de cel puțin 5 ani în preoție. Candidații mireni vor depune candidatura la același birou până inclusiv în 15 Ianuarie 1940. Alegerile acestora se vor face în 4 și 11 Februarie 1940, iar scrutinul va avea loc în 26 Februarie 1940.

● Straja Țării prin comandanți și comandanțele din Arad, a făcut în seara de Joi, 21 Decembrie, c. o mare manifestație a datinelor de Crăciun, cu concursul stolorilor dela școlile secundare din Arad. Sărbarea s'a desfășurat în fața Primăriei Municipiului, unde stolorile de străjeri și străjere au cântat diferite colinde, apoi au făcut o procesiune pe bulevardul din centrul Aradului, înțonând fiecare stol colinda sa.

P. S. S. Episcopul Andrei, însoțit de autoritățile civile și militare, au pivil manifestația din balconul Primăriei.

Fiecare stol și-a avut în frunte obșnuita stea de Crăciun. Cele mai frumoșe lucrări și împobobite, au fost premiate.

Pe lângă această manifestație publică, fiecare școală primară și secundară au avut în parte sărbarea frumoaselor noastre datini.

● **Corul tinerimii române din Arad-Pârneaș**, de sub conducerea harnicului student teolog I. Brândășiu în ajunul Nașterii Domnului a umblat a colinda prin pavilioanele Spitalului județan și a Spitalului de copii din Arad.

Fapta aceasta de bunăvestire și mângâere creștină a adus în inimile bolnavilor bucuria Nașterii sfinte, revărsată în torente de lacrimi.

Felicităm pentru ea atât pe coriști, cât și pe vrednicul lor dirijor.

În ziua de Crăciun acelaș cor a dat o foarte bine reușită sărbătoare de Crăciun, cu un program alcătuit din colinde, coruri religioase și naționale, declamări, o piesă de teatru și o conferință despre Iisus și Evanghelia Sa, bine înțegată și adânc simțită, rostită de elevul I. Petrilă dela Liceul Comercial, Arad.

Corul tinerimii din Pârneaș, grație conducătorilor săi devotați și în special dirijorului său I. Brândășiu, un tinăr muncitor de bune speranțe, a reușit prin câteva manifestații publice să se ridice și să se numere între cele mai bune coruri ale Aradului.

Dorim să prospereze și în viitor, în acelaș ritm...

● **Păr. diacon Const. Rudneanu**, profesor la Școala Normală din Arad și publicist activ, a fost distins de P. S. S. Episcopul Vasile al Caransebeșului cu brâu roșu.

Transmitem harnicului nostru colaborator calde felicitări.

● **Sfințirea bisericii din Ecica (Jugoslavia)**. Duminecă 17 Dec. 1939 a avut loc sfințirea bisericii complet renovală din comuna Ecica. Actul sfințirii a început cu cuvenita priveghere de Sâmbătă seară.

Duminecă dimineața sfințirea s'a oficiat de către protopopul Gherasim Andru, delegatul P. Sf. Sale Păr. Episcop Andrei, asistat de preoții Sever Brânda (pr. locului), Ioan Frișcan (Toracul-mare) și Ioan Balos (Toracul-mic). La pricazna a vorbit Păr. prot. Gherasim Andru despre însemnătatea și chemarea Bisericii, despre originea ei divină, arătând între altele rolul Bisericii în timpul de azi când lumea trece prin clipe de grea încercare. Această predică potrivită împrejurărilor locale a făcut o adâncă impresie asupra poporului.

Remarcăm că sfințirea bisericii din Ecica a fost o mare sărbătoare a românilor din Banatul jugoslav, ceiace dovedește marele număr de credincioși Români din satele vecine precum și al celor din România cari au participat. A fost o zi de înfrățire și bucurie a tuturor celor de un sânge și de o lege (A. a.)

● **Misiunea religioasă dela Seceani**. În ziua de 17 Dec. 1939, într'un cadru deosebit de impresionant s'a săvârșit în frunțașă parohie Seceani, protopopiatul Vinga, misiunea religioasă din postul Nașterii Domnului.

Au servit sfânta Liturgie 6 preoți în frunte cu P. C. păr. protopop Al. Bocșianu. Biserica veche și mică din Seceani abia a cuprins pe cei adunați. La pricească părintele protopop, în predică aduce inima credincioșilor mai aproape de sărbătoarea Nașterii, de sfânta Cum'necătura, încheind cu îndemnul de a jertfi orice bun al nostru pământesc pentru fericirea patriei.

Apoi se împărțesc cu sf. taine 190 credincioși din care cei mai mulți tineret extra-școlar.

După sfânta Liturgie, în Casa națională, se săvârșește sfințirea apei și stropirea cu aghiasmă a dra-

pelelor gărzilor naționale ale Frontului Renașterii Naționale al căror jurământ de credință către Rege și țară se ia în fața celor 6 preoți cu păr. protopop în frunte. Vorbește și act P. C. S. Păr. protopop.

Învățătorul director dl Milosav desfășoară programul străjeresc cu frumoase cântări și declamări. În acest program păr. I. Șchlopu din Hunedoara-Timișană își ține conferința despre: Biserica și străjerie, de o actualitate covârșitoare. În cele 4 laturi ale educației integrale străjeresti locul de frunte îl ocupă cea religioasă-morală, de unde revine îndatorirea preotului de a fi primul gata la datorie, iar d lor învățători puțința de a îmbrățișa cu toată dragostea această nobilă preocupare în educația străjilor. Între mijloacele de educație se enumără: credința creștină, tradiția națională, practicile religioase: milă, ajutorare, iubire frățească, colectivism, cântări bisericesti, iar ca încheiere apelează la debarasarea bârfelii, părilor, a criticilor, a hulei.

Vom crește deci străjeri atâta timp cât vom crește creștini, căci precum Biserica este veșnică, așa străjeria are continuitatea în timp a acestora.

La această înălțătoare sărbătoare creștinească și națională am văzut iarăș pe dascăli cu preoții, pe notari, pretori, protopopi ca frunțași ai poporului înfrății în elanul aceloraș sentimente pentru țară și Rege: gata la datorie! (Raportor).

Nr. 7937/1939.

Comunicate

Cucernicii Preoți sunt invitați și îndatorați a face parte din Comitetele locale pentru adunarea de ajutoare pe seama familiilor sărace a celor concentrați, dând tot sprijinul, precum și în Comitetele de distribuire a acestor ajutoare.

Arad, la 14 Decembrie 1939.

Consiliul Eparhial

Nr. 8063/1939.

Ierodiaconul Partenie Hrabco dela sf. mănăstire Cetățuia, jud. Iași, a fost exclus pentru totdeauna din monahism și obligat a desbrăca haina.

Arad, la 15 Decembrie 1939.

Consiliul Eparhial

Nr. 8182-1939.

Concursuri

Pentru întregirea parohiei a II a (doua) vacanță din Nadăș, protopopiatul Șirio, se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile.

Venitele sunt:

1. Una sesiune parohială.
2. Stolele legale.
3. Birul legal și
4. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa I (primă) rurală*.

Cererile însoțite de actele necesare sunt a se înainta Consiliului eparhial din Arad.

Arad, în 19 Decembrie 1939.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian,
consilier ref. eparhial.

Nr. 8183-1939.

Pentru întregirea parohiei a *II-a (doua)* vacantă din *Bârzava* protopopiatul Radna, se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile.

Venitele sunt:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de azi.
2. Stolele legale.
3. Birul legal și
4. Salariul dela Stat

Parohia este de *clasa I (primă) rurală*.

Cererile însoțite de actele necesare sunt a se înainta Consiliului eparhial din Arad.

Arad, în 19 Decembrie 1939.

† *ANDREI*,
Episcop.

Traian Cibion,
consilier ref. eparhial.

1-2

Nr. 7812/1939

Pentru întregirea prin alegere a parohiei *Camna*, protopopiatul Șiria se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, devenită vacantă prin transferarea titularului, preot Aurel Lucea la altă parohie.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiune parohială constatătoare din 32 jug. cad. pământ, parte arător, parte fânaș și 16 jug. pământ arător primit din ref. agrară ca răscumpărare a birului preotesc.
2. Casă parohială cu supraedificate și intravilan de 800 st. patraji.
3. Stolele legale.
4. 16 (șasesprezece) drepturi de lemne, comp. din pădurea urbană și drept de pășunat.
5. Întregirea dotației dela Stat.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul său, va predica în fiecare Duminică și Sărbătoare și va catehiza la Școala primară, fără altă remunerație.

Parohia este de cl. I., dar în lipsă de cl. I., se admit și recurenții de cl. a II-a.

Concurenții vor cere aprobarea Prea Sfinției Sale Episcopului Andrei, pentru a putea candida, iar cererile de concurs, însoțite de actele necesare, le vor adresa Adunării Parohiale din Camna și le vor înainta Veneratului Consiliu Eparhial.

Concurenții, cu încuviințarea protopopului și cu respectarea dispozițiilor regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în Sf. Biserică, spre a și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie și pentru a face cunoștința alegătorilor.

În înțelegere cu Aurel Adamoviciu protopop.

Consiliul Parohial

1-3

Nr. 7821/1939.

Pentru îndepințirea prin alegere a parohiei de cl. 2-a (doua) *Traian (Ineu-Colonie)*, protopopiatul Ineu, devenită vacantă prin transferarea preotului Teofan Herbei la altă parohie, se publică concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Uzufructul sesiei parohiale, 32 jug. cad. pământ arabil dat prin reforma agrară.
2. Uzufructul unui intravilan de 400 st. patraji.
3. Birul îndatinat.
4. Stolele legale.
5. Dotația dela Stat.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul parohial, va predica în Duminică și Sărbători, va prevedea învățământul catolic la școala primară, fără nici o remunerație.

Concurenții vor cere aprobarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei, pentru a putea candida, iar cererile de concurs, însoțite de actele necesare, le vor adresa Adunării parohiale din comuna Traian (Ineu-Colonie) și le vor înainta Veneratului Consiliu Eparhial.

Concurenții cu încuviințarea protopopului și cu respectarea dispozițiilor regulamentului pentru parohii, se vor prezenta în Sf. Biserică spre a și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie și pentru a face cunoștința alegătorilor.

Traian, (Ineu-Colonie), la 21 Noembrie 1939.
În înțelegere cu Mihai Cosma protopop.

Consiliul Parohial

1-3

Nr. 7183/1939.

Pentru întregirea prin alegere a postului de preot ajutor cu drept de succesiune, pe lângă parohu: Nicolae Vulpe, din *Jadani*, protopopiatul Vinșeu, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesiunea parohială.
2. Jumătate din stolele legale.
3. Jumătate din birul parohial.
4. Folosința în întregime a casei parohiale.

Parohia este de clasa I-a rurală.

Alesul ajutor de preot va îndeplini toate funcțiile preoțești, în și afară de biserică, va catehiza toți elevii, va conduce oficiul parohial și va plăti din al său impozitele după beneficiul său preotesc.

Concurenții cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei, se vor prezenta în Sfânta Biserică din *Jadani*, în termenul concursual spre a și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, conformându-se strict paragrafului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile de concurs, cu anexele necesare, adresate Adunării Parohiale din *Jadani*, le vor înainta în termenul concursual Consiliului Eparhial din Arad.

În înțelegere cu Alexandru Bocșianu, protopop.

Consiliul Parohial

1-3